

Dobeles novada attīstības programma 2021. – 2027. gadam

STRATĒGISKĀ DAĻA

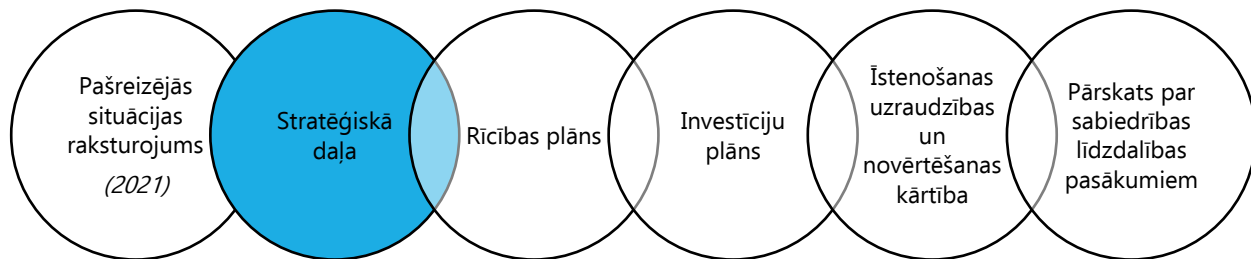
2021

Ievads

Dobeles novada Attīstības programma (*turpmāk – Attīstības programma*) ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un rīcības, kuras pašvaldība apņēmusies īstenot novada ilgtspējīgas, integrētas un koordinētas attīstības nolūkos.

Attīstības programma izstrādāta, ievērojot Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021. – 2045. gadam (*turpmāk – IAS*) projektu un izvērtējot nacionālā līmeņa, Zemgales plānošanas reģiona un blakus esošo pašvaldību (Jelgavas, Tukuma, Saldus novada) plānošanas dokumentus (*detalizēts apskats pieejams Pašreizējās situācijas raksturojuma 4. nodaļā – Globālās un vietējās tendences*).

Attīstības programmu veido vairākas sadaļas, t.sk. **Stratēģiskā daļa**, kurā ietvertas vidēja termiņa prioritātes un rīcības virzieni (pasākumu kopums).

Attēls 1: Dobeles attīstības programmas 2021. - 2027. gadam struktūra

Attīstības programmas izstrāde veikta saskaņā ar domes lēmumu¹, spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem², jaunajam Dobeles novadam saistošiem attīstības plānošanas dokumentiem³ un balstoties labajā praksē attīstības plānošanā. Ņemti vērā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (*turpmāk - VARAM*) metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī, kā arī dažādu nozaru politikas vadlīnijas.

1 Dobeles novada domes 2020.gada 24.septembra lēmums Nr.250/12 "Par Dobeles novada attīstības programmas 2021.-2027.gadam izstrādes uzsākšanu"

2 Likums "Par pašvaldībām" (09.06.1994.), Teritorijas attīstības plānošanas likums (01.12.2011.), Attīstības plānošanas sistēmas likums (01.01.2009.), Ministru kabineta 25.08.2009. noteikumi Nr. 970 "Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā" u.c.

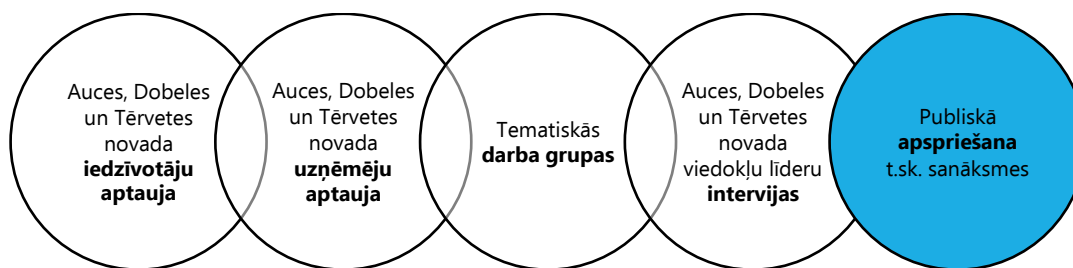
3 Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam, Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam, Zemgales plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015. – 2030. gadam, Zemgales plānošanas reģiona Attīstības programma 2021. - 2027. gadam, Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2030. gadam, Dobeles novada attīstības programma 2014. - 2020. gadam, Auces novada attīstības programma 2018. – 2025. gadam, Tērvetes novada attīstības programma 2018. – 2024. gadam, Zemgales plānošanas reģiona nozaru attīstības programma un Zemgales plānošanas reģiona deinstitucionalizācijas plāns 2017. - 2020. gadam

Dobeles novada Attīstības programmas izstrādē, t.sk. sagatavojot Stratēģisko daļu, nodrošināta **sabiedrības iesaiste**.

Izstrādes procesā īstenota **Iedzīvotāju aptauja** un **Uzņēmēju aptauja**. Iedzīvotāju aptaujā piedalījušies **558 respondenti**, uzņēmēju aptaujā piedalījies **41 respondents**. Aptaujas veiktas laika posmā no līdz 2021. gada 21. februāra līdz 31. martam. Rezultāti apkopoti atsevišķā materiālā (*skat. Pašreizējās situācijas raksturojuma 1. pielikumu - Apvienotā Dobeles novada iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas rezultāti*), kas publicēts 2021. gada aprīlī.

2021. gada aprīlī organizētas attīstības plānošanas dokumentu (t.sk. Attīstības programmas) **8 izstrādes darba grupu sanāksmes**⁴, aptverot vairāk kā **180 dalībnieku** (t.sk. **110** unikālo dalībnieku) līdzdalību, kā arī **9 viedokļu līderu intervijas**⁵ (*skat. Pašreizējās situācijas raksturojuma 2. pielikumu - Apvienotā Dobeles novada Viedokļu līderu interviju kopsavilkums*).

Attēls 2: Attīstības programmas izstrādes procesa galvenie sabiedrības līdzdalības iesaistes elementi

Stratēģiskās daļas izstrādei par informatīvu materiālu izmantots Pašreizējās situācijas raksturojums.

Dokumentu izstrādāja Auce, Dobeles un Tērvetes novada pašvaldības (kas pastāvējušas līdz 2021. gada 1. jūlijam) un apvienotā Dobeles novada pašvaldība sadarbībā ar telpiskās plānošanas uzņēmumu SIA "Reģionālie projekti".

Dobeles novads kā jauna administratīvā teritorija izveidota 2021. gada 1. jūlijā, apvienojot **Auce, Dobeles un Tērvetes** novadu.

4 1) 13.04.2021. Apvienotā darba grupa par ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, 2) 15.04.2021. Darba grupa par uzņēmējdarbības vidi, 3) 15.04.2021. Darba grupa par izglītību, sportu, kultūru, 4) 19.04.2021. Darba grupa par sociālajiem pakalpojumiem un veselību, drošību, 5) 19.04.2021. Darba grupa par infrastruktūru un mobilitāti, 6) 20.04.2021. Darba grupa par vietējo kopienu, 7) 21.04.2021. Darba grupa par labi pārvaldību un 8) 22.04.2021. Darba grupa par vidi un publisko ārtelpu
5 Kopā veiktas 9 viedokļu līderu intervijas, aptverot pārstāvjus no visiem līdzšinējiem novadiem, kuru profils ir daudzveidīgs – to starpā bija gan pašvaldību vadības pārstāvji, gan speciālisti, gan uzņēmēju un biedrību pārstāvji

Satura rādītājs

1. Īss novada raksturojums	5
2. Ilgtermiņa stratēģiskie uzstādījumi	9
3. Vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	10
4. Saskaņotība ar citiem dokumentiem	14

Foto 1: Dobeles novada zīmols "Dobele dara", avots: www.dobeledara.lv

1. Īss novada raksturojums

	Teritorijas novietojums un platība	Latvijas teritorijas centrālā daļā, Zemgales reģionā, 1628,75 km ²
	Administratīvā struktūra	Līdz 2021. gada 30. jūnijam pastāvēja Auces novads, Dobeles un Tērvetes novads, no 2021. gada 1. jūlija Dobeles novada pašvaldība, ko veido 21 teritoriālā vienība (t.sk. 2 pilsētas – Auce un Dobele)
	Iedzīvotāji	Iedzīvotāju skaits 2021. gada sākumā (CSP dati) – 28 517 (<i>no tiem 21,1% Auces novada (6025), 67,4% Dobeles novada (19219) un 11,5% Tērvetes novada iedzīvotāji (3273)</i>). Iedzīvotāju skaits 2021. gada sākumā pēc Iedzīvotāju reģistra datiem (PLMP dati) – 30 151 (<i>t.sk. Auces novadā – 6654, Dobeles novadā – 20203, Tērvetes novadā – 3294</i>)
	Robežas	Ziemeļos – Tukuma novads, austrumos – Jelgavas novads, dienvidos – Lietuvas Republika, rietumos – Saldus novads (līdz ar 2021. gada 1. jūliju)
	Autoceļi un sasniedzamība	Šķērso valsts galvenais autoceļš A9 Rīga–Liepāja un valsts reģionālie ⁶ autoceļi P95, P96, P97, P98, P102, P103, P104, kā arī valsts vietējie autoceļi un pašvaldības ceļi. Rīga sasniedzama ~1-2h laikā ar automašīnu atkarībā no atrašanās vietas novada teritorijā
	Izglītība	11 pirmskolas, 12 vispārējās, 1 speciālās, 1 profesionālās pamata un vidējās, 5 profesionālās ievirzes, 1 bērnu un jauniešu interešu un 5 profesionālās tālākizglītības un pilnveides izglītības iestādes ⁷
	Kultūra	14 kultūras centri, 37 bibliotēkas, 76 amatiermākslas kolektīvi, 7 muzeji, 36 kultūrvēsturiskas vietas ⁸
	Veselība	Galvenie veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji: SIA “Dobeles un apkārtnes slimnīca”, SIA “Auces slimnīca”, SIA Rehabilitācijas centrs “Tērvete”, 22 ģimenes ārsti, 10 zobārstniecības iestādes. Pieejamas 11 aptiekas ⁹
	Sports	30 sporta bāzes ar 65 sporta objektiem ¹⁰
	Uzņēmējdarbība un nodarbinātība	Bezdarba līmenis ¹¹ 2020. gada decembrī – 6,3%. Populārākās nozares: lauksaimniecība, lopkopība, mazumtirdzniecība. Lielākie uzņēmumi: AS “Dobeles dzirnavnieks”, SIA “Astarte-Nafta”, SIA “East Metal”, SIA “Mārksmens”, SIA “Baltic Candles”, SIA “Tenax panel”, SIA “Tenachem”, SIA “Latvi Dan Agro”, SIA “Tenapors”, AS “Tērvetes AL”, AS “Agrofirma Tērvete” ¹²
	Populārākie tūrisma objekti	Vecaucē pils, Pokaiņu mežs, Dobeles Livonijas ordeņa pilsdrupas, Dobeles ceriņu dārzs, Latvijas valsts mežu “Dabas parks Tērvetē”, Annas Brigaderes muzejs “Sprīdiši” u.c.
	Funkcionālās saites	Nozīmīgās funkcionālās sadarbības saites ar Rīgu, Jelgavu, Saldus novadu, Tukuma novadu un Lietuvas Republikas pierobežas apdzīvotām vietām ¹³

6 P95 Jelgava–Tērvete–Lietuvas robeža, P96 Pūri–Auce–Grīvaiši, P97 Jelgava–Dobeles–Annenieki, P98 Jelgava–Tukums, P102 Dobeles–Jaunbērze, P103 Dobeles–Bauska, P104 Tukums–Auce–Lietuvas robeža

7 Izglītības un zinātnes ministrija, Valsts Izglītības Informācijas sistēma

8 Latvijas Republikas Kultūras ministrija, Kultūras informācijas sistēmu centrs, Kulturasdati.lv un Dobeles novada pašvaldība

9 Nacionālais veselības dienests, Valsts apmaksāti veselības aprūpes pakalpojumi, 2021.

10 Sporta bāzu reģistrs www.sportaregistrs.lv, IZM (reģistrētā sporta infrastruktūra uz 29.03.2021.)

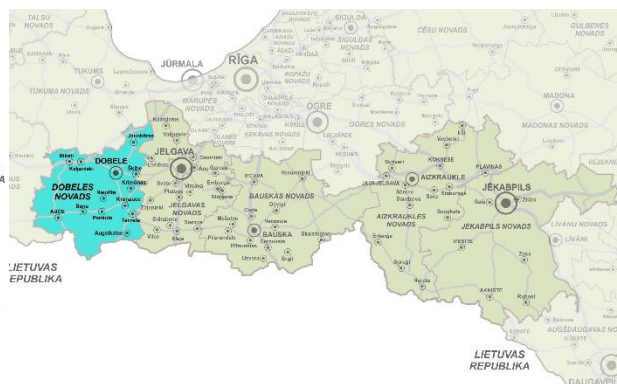
11 Nodarbinātības valsts aģentūra, Bezdarba rādītāji, 2020

12 Lursoft

13 Dobeles novada pašvaldības informācija

Kartoshēma 1: Dobeles novada novietojums Latvijā

Kartoshēma 2: Dobeles novada novietojums Zemgalē

Kartoshēma 3: Dobeles novada teritoriālās vienības (pagasti un pilsētas) un ciemi (2021)

Kādas ir teritoriālās attīstības tendences pašvaldības ietvaros?

Dobeles novada (līdz 2021. gada 30. jūnijam Auces novada, Dobeles novada un Tērvetes novada) attīstības tendences ir līdzīgas kopējai Latvijas un Zemgales reģiona situācijai – galvenā tendence ir **depopulācija**. Sagaidāms, ka iedzīvotāju skaita samazināšanās turpināsies arī Dobeles novada Attīstības programmas 2021. – 2027. gadam plānotajā darbības periodā (neatkarīgi no vietējā līmeņa attīstības veicināšanas centieniem), tādēļ lielāka uzmanība būtu pievēršama **viedai sarukšanai**. Teritorijas attīstības indeksa ziņā labākās pozīcijās līdz 2021. gada 1. jūlijam ierindojās Dobeles novads (43. vietā no bijušajiem 110 novadiem), tam sekoja Tērvetes novads (68. vietā) un Auces novads (85. vietā). Starp trīs līdzšinējām pašvaldībām sociālo vai vides tendenču **ziņā nepastāvēja būtiskas atšķirības**, tomēr attālāku pagastu un apdzīvotu vietu iedzīvotāji un viedokļu līderi norāda uz **nomales efekta** riskiem, tādēļ būtiski sekmēt **teritorijas kohēziju**. Visos trīs kādreizējos novados īstenoti nozīmīgi attīstības projekti, bet vienlaicīgi visās pašvaldībās ir bijusi nepieciešamība optimizēt izglītības iestāžu tīklu, kā arī samazināt pakalpojumu nodrošinājumu mazāk apdzīvotās vietās, kas raksturīgi kopējai Latvijas reģionālajai situācijai. Teritorijā ir vietas, kuras var attīstīt no publiskās ārtelpas pieejamības un kvalitātes aspektiem.

Kāda ir līdzšinējā mijiedarbība un sadarbība ar apkārtējām pašvaldībām?

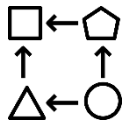
Visas trīs līdz 2021. gada 1. jūlijam pastāvošās pašvaldības sekmīgi iesaistījušās dažādās **biedrībās un nodibinājumos**, kā arī visām pašvaldībām ir bijuši sadarbības **partneri ārvalstīs**, kas sekmējis savstarpēju pieredzes apmaiņu un kopīgu aktivitāšu īstenošanu. Pašvaldībām bijusi plaša iesaiste dažādās pārrobežu aktivitātēs, īstenojot kopīgus projektus ar partneriem **Lietuvas Republikā**. Līdz 2009. gadam, kad Latvijā pastāvēja 26 rajoni (līdzās pirmā līmeņa pašvaldībām), visa šī brīža (jaunā) Dobeles novada teritorija ietilpa Dobeles rajonā. Tādēļ savstarpējai atsevišķo administratīvo teritoriju sadarbībai jau ir **vēsturiskas saknes**.

Kāda ir novada līdzšinējā loma reģiona un valsts izaugsmei?

Trīs kādreizējās pašvaldības ir nodrošinājušas pašvaldību funkciju izpildi, organizējot un **attīstot dažādus pakalpojumus** pēc iespējas tuvāk iedzīvotājiem, kā arī sekmējot teritorijas ilgtspējīgu attīstību. Kopumā visos trīs novados ir bijusi **aktīva uzņēmējdarbības** joma, nodrošinot lielu skaitu darba vietu. Bezdarba līmenis 2020. gada decembrī apvienotā novada teritorijā bijis 6,3%, populārākās nozares – lauksaimniecība, lopkopība, mazumtirdzniecība. Apvienotais Dobeles novads var lepoties ar tādu uzņēmumu klātesamību kā AS "Dobeles dzirnavnieks", SIA "Baltic Candles", SIA "Tenax", SIA "Tenapors", AS "Tērvetes AL" (Tērvetes alus), AS "Agrofirma Tērvete", SIA "Tehnika Auce", SIA "PF Auce", SIA "Silāres" (Zoltners) u.c. Dobeles novada teritorijā atrodas būtiski **tūrisma resursi** (t.sk. Vecauces pils, Latvijas Valsts mežu Pokaiņu mežs,

Dobeles Livonijas ordeņa pilsdrupas, Dobeles ceriņu dārzs, Latvijas valsts mežu "Dabas parks Tērvetē", Annas Brigaderes muzejs "Sprīdīši" u.c.), kas ir nozīmīgi ne tikai reģiona, bet visas Latvijas mērogā. Te atrodas arī 2 nozīmīgas zinātniskās un pētnieciskās organizācijas - Dārzkopības institūts un LLU mācību un pētījumu saimniecība "Vecauce".

Kādas ir līdzšinējās kopsakarības starp dažādu jomu / darbības veidu attīstības tendencēm pašvaldībā?

Būtiskākā kopsakarība ir **depopulācijas** ietekme uz visām jomām, ņemot vērā to, ka iedzīvotāju skaita samazināšanās nozīmē arī ienākumu nodokļu līmeņa samazinājumu pašvaldībai, kā arī nepieciešamību optimizēt pakalpojumus un infrastruktūru. Izteikta problēma, kas ietekmē plašu jomu skaitu, ir **dzīvojamā fonda trūkums**, uz ko norāda gan iedzīvotāji, gan uzņēmēji. Lai gan iedzīvotāji norāda uz darbavietu trūkumu, vienlaicīgi no uzņēmēju puses tiek pausts viedoklis, ka trūkst kvalificēta darbaspēka. Tas liek izdarīt secinājumus par nepieciešamību pilnveidot profesionālās **izglītības, mūžizglītības iespējas**, kā arī uzlabot **iekšējo novada mobilitāti**. Liela daļa Dobeles novadā dzīvojošie ikdienā strādā Rīgā, tādēļ būtiski stiprināt arī ārējo novada sasniedzamību, kā arī attīstīt informācijas un komunikāciju tehnoloģiju infrastruktūru, lai sekmētu attālinātā darba iespējas vēl plašāk kā tas bijis Covid-19 pandēmijas ietekmes rezultātā.

Kādi ir iepriekš īstenotie attīstības projekti?

Visas trīs kādreizējās pašvaldības aktīvi īstenojušas iepriekšējos plānošanas dokumentos definētos **investīciju projektus**, kā arī organizēti iedzīvotāju **iniciatīvu projektu konkursi**. Visbiežāk pašvaldības īstenojušas dažādus **infrastruktūras attīstības projektus** (gan pārbūves, gan jaunu objektu būvniecība un izveide), lai nodrošinātu sekmīgu un kvalitatīvu funkciju izpildi.

Ko domā iedzīvotāji, uzņēmēji, viedokļi līderi, darba grupu dalībnieki?

Kopumā dažādas teritorijas attīstībā iesaistītās puses ir apmierinātas ar teritorijas attīstību, bet vienlaicīgi tiek norādīts uz nepieciešamiem pilnveidojumiem un attīstību visās jomās. Infrastruktūras attīstības ziņā iedzīvotāji visvairāk sagaida **ielu un ceļu infrastruktūras** uzlabošanu lauku teritorijās, kā arī **bērniem un jauniešiem piemērotas rotaļu un atpūtas infrastruktūras** attīstību, **publiskās ārtelpas attīstību**. Teritorijas attīstībā iesaistītās puses kopīgo novada vīziju saredz līdzīgi, vēloties **saņemt kvalitatīvus pakalpojumus dažādās jomās** (visos vecumos) neatkarīgi no to dzīvesvietas novada teritorijā, saglabājot teritorijas dabas vērtības un līdzšinējās tradīcijas.

2. Ilgtermiņa stratēģiskie uzstādījumi

Dobeles novada ilgtermiņa stratēģiskie uzstādījumi noteikti **Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2021. – 2045. gadam**. Stratēģijā noteikts pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija), stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes, kā arī telpiskās attīstības perspektīva, kuras ietvaros iekļautas vadlīnijas – pamatprincipi teritoriju plānošanai un attīstībai. Ņemot vērā to, ka Attīstības programma ir jāizstrādā ievērojot pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, šajā nodaļā īsi apkopoti galvenie uzstādījumi.

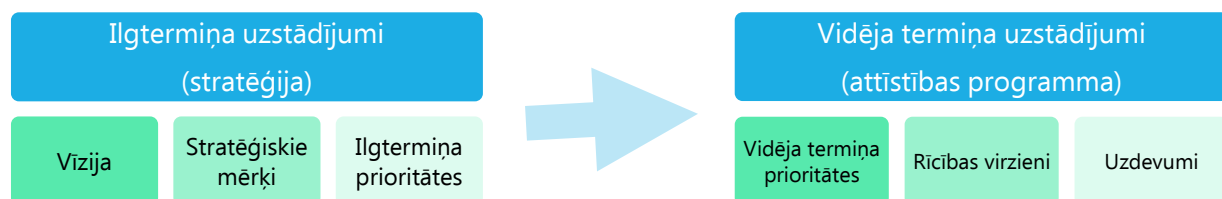

Attēls 3: Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2021. – 2045. gadam definētie ilgtermiņa uzstādījumi

Ilgtermiņa prioritātes **attiecināmas uz visiem stratēģiskajiem mērķiem**, ņemot vērā to savstarpējo sinerģiju. Visas trīs prioritātes ir vienlīdz svarīgas.

Balstoties ilgtermiņa uzstādījumos, izvirzīti vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi – vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi.

VARAM metodiskie ieteikumi definē, ka vidēja termiņa prioritātes ir teritorijas attīstības vispārējās aktualitātes, kuru risināšana tiek izvirzīta priekšplānā salīdzinājumā ar citām attīstības aktualitātēm, bet rīcības virzieni - konkrētu pasākumu kopums, kas ir izvirzīts noteikto vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai. Šī iemesla dēļ vidēja termiņa prioritātes tiek definētas plaši, lai nodrošinātu to, ka Attīstības programmā tiek aptvertas visas ilgtspējīgas attīstības jomas, kas būtiskas ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu sasniegšanai.

Attēls 4: Stratēģisko uzstādījumu struktūra un sasaiste starp stratēģiju un attīstības programmu

3. Vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi

Apvienotajam Dobeles novadam līdz 2027. gadam attīstības priekšplānā izvirzītas **3 prioritātes**.

Visas prioritātes ir līdzvērtīgas, tās veido ietvaru rīcības virzieniem, no tiem izrietošajiem uzdevumiem, kas tālāk ir pamats Rīcību plānam un Investīciju plānam. Balstot attīstību uz izvirzītajām prioritātēm, vidējā termiņā tiks sekmēta arī virzība uz ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu sasniegšanu.

Attēls 5: Vidēja termiņa prioritātes un to sasaiste ar ilgtermiņa mērķiem

Vidēja termiņa prioritāte VTP1 **Moderna, veselīga, aktīva un saliedēta dzīves telpa** raksturo pieejamus un kvalitatīvus dažādus pakalpojumus, kas nepieciešami pilnvērtīgai dzīvei novadā. Dzīves telpa ietver gan iedzīvotājiem ērtus publiskos pakalpojumus (un to nodrošināšanai nepieciešamo infrastruktūru), gan vietējās kopienas attīstību. Novads ir ērts dzīvošanai.

Vidēja termiņa prioritāte VTP2 **Dinamiska uzņēmējdarbības vide** raksturo esošajiem un potenciāli jaunajiem uzņēmējiem piemērotu vidi biznesam un tā attīstībai, kas nodrošina darbavietu (t.sk. labi apmaksātu) pieejamību novada teritorijā un veicina novada ekonomiskās patstāvības sasniegšanu. Novads ir ērts strādāšanai un uzņēmējdarbības īstenošanai.

Vidēja termiņa prioritāte VTP3 **Ilgtspējīgi apsaimniekota teritorija** raksturo rūpes par pieejamajiem dabas resursiem, vides sakoptību un publisko ārtelpu, kā arī ilgtspējīgas infrastruktūras un publiskās ārtelpas attīstību, kas īpaši svarīga ņemot vērā depopulācijas tendenci novada teritorijā, kā arī nepieciešamību pielāgoties klimata pārmaiņām. Novads ir zaļš.

Līdzās tematiskajām prioritātēm izvirzītas **horizontālās prioritātes**, kuras attiecināmas uz visiem rīcību virzieniem, ņemot vērā to, ka caurvij un ietekmē visas attīstības jomas.

Piemēram, izglītības jomā sadarbība iesaistīto pušu starpā ir tik pat būtiska kā pieejamības nodrošināšana izglītības iestādēs, kā arī izglītības pieejamības nodrošināšana kā tāda, vai arī klimatneitralitāte un klimatnoturība, ja runa ir par izglītības infrastruktūru un tml. Savukārt, lai pilnveidotu publisko ārtelpu, kas piemērota ģimenēm ar bērniem, tik pat būtiski kā nodrošināt līdzsvarotu teritorijas attīstību šajā jautājumā, ir īstenot lietotāju vajadzībām (bērniem, vecākiem un tml.) piemērotus un drošus risinājumus.

Horizontālā prioritāte		Skaidrojums
	Klimatneitralitāte un klimatnoturība	Darbība rada "nulles" ietekmi uz klimata sistēmu; spēja reorganizēt savu darbību, gatavojoties turpmākai klimata pārmaiņu ietekmei
	Labā pārvaldība (t.sk. sadarbība, komunikācija)	Atklātības, datu aizsardzības, profesionalitātes, taisnīguma, efektīvas komunikācijas, sadarbības u.c. labas pārvaldības principu ievērošana
	Līdzsvarota teritorijas attīstība	Policentrisks attīstība, investīcijas veicot pēc skaidriem, saprotamiem kritērijiem vienāda līmeņa attīstības centros, sekmējot pakalpojumu un infrastruktūras pieejamību un sasniedzamību vienmērīgi visā novada teritorijā
	Inovācija, digitalizācija, uz lietotājiem orientēta domāšana	Publisko pakalpojumu attīstība (jaunu izveide un esošo pārveide), nozaru stratēģiju izveide, aktivitāšu ieviešana, īstenojot uz lietotājiem orientētu pieeju (dizaina domāšanu); inovācijai draudzīga vide
	Pieejamība	Fiziskās vides (ēkas, publiskā ārtelpa u.c.), sociālās telpas (iekļaujoši risinājumi izglītībā, kultūrā, sportā u.c. jomās) pieejamība ikvienam, publisko pakalpojumu pieejamība (t.sk. digitāli pieejama tā, lai ir ērti no lietotāja perspektīvas)
	Ilgspēja un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana	Rūpes par mantojuma (gan materiālā, gan nemateriālā) un citu resursu saglabāšanu nākamajām paaudzēm, nemazinot to esošo kvalitāti t.sk. dabas un bioloģiskās daudzveidības aizsardzība
	Vienlīdzīgu iespēju politika	Vienlīdzība un nediskriminācija
	Covid-19 pandēmijas seku mazināšana	Covid-19 pandēmijas ietekmes mazināšana gan īstermiņā, gan ilgtermiņā
	Sabiedrības līdzdalība	Aktīva sabiedrības viedokļu noskaidrošana, iesaiste lēmumu pieņemšanas procesā, t.sk. konsultēšanās, koprade
	Drošība	Fiziskās vides, sociālās, digitālās vides drošības nodrošināšana
	Datos balstītu lēmumu pieņemšana	Datu vākšana, analīze, datu sistēmas uzturēšana u.c. rīcības, kas nodrošina to, ka situācijas monitoringam un lēmumu pieņemšanai pieejami kvalitatīvi dati

Attēls 6: Horizontālās prioritātes, kuras būtiskas visu tematisko jomu attīstībā

Rīcības virzieni ir pasākumu kopums, kas ir izvirzīts noteikto vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai. Kopumā līdz 2027. gadam apvienotajam Dobeles novadam stratēģisko uzstādījumu sasniegšanai izvirzīti **16 rīcības virzieni** un no tiem izrietoši **42 uzdevumi** - iniciatīvu kopums, kas ir skaidri definēts, izmērāms un pārbaudāms. Rīcību virzienu un uzdevumu numerācijai nav prioritāras nozīmes – visi virzieni ir vienlīdz svarīgi sabalansētai un ilgtspējīgai novada attīstībai. Atsevišķu uzdevumu īstenošana sekmē arī horizontālās prioritātes.

Rīcības virziens (RV)	Uzdevumi	Sinergija ar citiem RV
VTP1 Moderna, veselīga, aktīva un saliedēta dzīves telpa (SM1 Pilnvērtīga un labklājīga vieta cilvēka dzīvei)		
RV1 Izglītība visos vecumos	U1. Nodrošināt pieejamu, kvalitatīvu un iekļaujošu pirmsskolas, vispārējo un speciālo izglītību U2. Nodrošināt pieejamu un kvalitatīvu interešu, profesionālās ievirzes izglītību U3. Attīstīt profesionālo izglītību un mūžizglītības piedāvājumu U4. Veicināt darba tirgum atbilstošu izglītības piedāvājumu un infrastruktūru	RV2, RV3, RV4, RV8, RV10, RV12, RV15, RV16
RV2 Kopiena	U5. Veidot iekļaujošu, aktīvu un saliedētu novadu ar kopīgām apvienotā novada un individuālām teritoriālo kopienu tradīcijām U6. Sekmēt nevalstiskā sektora darbību un ilgtspēju U7. Attīstīt dažādām iedzīvotāju interešu grupām piemērotu vidi	RV1, RV3, RV4, RV5, RV6, RV7, RV8, RV12, RV14, RV16
RV3 Kultūrvide	U8. Attīstīt bibliotēku un muzeju darbību U9. Attīstīt kultūras pasākumu piedāvājumu un kultūras infrastruktūru	RV1, RV2, RV8, RV9, RV10, RV11, RV12, RV14, RV15, RV16
RV4 Sports un aktīvā atpūta	U10. Nodrošināt daudzveidīgas sporta un aktīvās atpūtas aktivitātes un tam nepieciešamo infrastruktūru U11. Sekmēt augstu sasniegumu sportu	RV1, RV2, RV5, RV8, RV11, RV12, RV14, RV15, RV16
RV5 Veselības aprūpe un veicināšana	U12. Veicināt veselīgu dzīvesveidu un iedzīvotāju labbūtību U13. Pilnveidot veselības aprūpes pakalpojumus un pieejamību	RV2, RV4, RV6, RV8, RV12, RV13, RV15, RV16
RV6 Sociālā aizsardzība un pakalpojumi	U14. Pilnveidot sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu nodrošinājumu U15. Attīstīt jaunus sociālos pakalpojumus	RV2, RV5, RV7, RV8, RV12, RV13, RV16
RV7 Drošība	U16. Uzlabot sabiedrisko kārtību un tam nepieciešamo nodrošinājumu U17. Attīstīt visu pušu sadarbību sabiedrības drošības uzlabošanā	RV2, RV6, RV8, RV12, RV14, RV15, RV16,
RV8 Pārvaldība un sadarbība	U18. Pilnveidot sabiedrības līdzdalības iespējas	Visi

Rīcības virziens (RV)	Uzdevumi	Sinergija ar citiem RV
	U19. Stiprināt novada pārvaldības modeli, kapacitāti un sadarbību iestāžu un struktūrvienību starpā U20. Modernizēt publisko pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo tehnisko nodrošinājumu U21. Attīstīt un stiprināt sadarbību ar partneriem vietējā, reģionālā, nacionālā un starptautiskā mērogā (dažādās jomās)	
VTP2 Dinamiska uzņēmējdarbības vide (SM2 – Ekonomiski spēcīgs novads)		
RV9 Uzņēmējdarbības attīstība	U22. Pilnveidot uzņēmējdarbības vides atbalsta pasākumus U23. Attīstīt uzņēmējdarbību sekmējošo infrastruktūru un pakalpojumus U24. Sekmēt vietējās ekonomikas dažādošanu	RV3, RV8, RV10, RV11, RV12, RV13, RV15, RV16
RV10 Nodarbinātības attīstība	U25. Sekmēt darbaspēka piesaisti un attīstību U26. Sekmēt jaunu uzņēmumu attīstību	RV1, RV3, RV8, RV9, RV11, RV12, RV13
RV11 Tūrisms	U27. Veicināt tūrisma un pakalpojumu nozares attīstību	RV3, RV4, RV8, RV9, RV10, RV12, RV13, RV15, RV16,
VTP3 Ilgtspējīgi apsaimniekota teritorija (SM3 – Tīra, bioloģiski daudzveidīga un ilgtspējīga vide)		
RV12 Mobilitāte	U28. Pilnveidot satiksmes infrastruktūru un drošību U29. Attīstīt gājēju un velosatiksmes infrastruktūru U30. Attīstīt iekšējo un ārējo sasniedzamību un savienojamību	RV1, RV2, RV3, RV4, RV5, RV6, RV7, RV8, RV9, RV10, RV11, RV15
RV13 Dzīvojamais fonds	U31. Attīstīt pašvaldības dzīvojamo fondu un veicināt jaunu mājokļu būvniecību U32. Uzlabot mājokļu apsaimniekošanu, energoefektivitāti un iekšpagalmu infrastruktūru	RV7, RV8, RV10, RV15
RV14 Publiskā ārtelpa un kultūrvēsturiskais mantojums	U33. Pilnveidot publiskās ārtelpas kvalitāti un pieejamību U34. Saglabāt un attīstīt kultūrvēsturiskā mantojuma infrastruktūru un materiāltehnisko bāzi U35. Nodrošināt Dobeles un Auces pilsētvides attīstību U36. Attīstīt publisko ūdeņu izmantošanu un apsaimniekošanu	RV2, RV3, RV4, RV5, RV7, RV8, RV11, RV12, RV15, RV16
RV15 Publiskā infrastruktūra, klimatnoturība un enerģētika	U37. Modernizēt inženiertehnisko infrastruktūru U38. Paaugstināt pašvaldības īpašumu energoefektivitāti U39. Pielāgoties klimata pārmaiņām, ieviešot atbilstošus risinājumus iespējamo risku novēršanai	RV1, RV3, RV4, RV5, RV6, RV7, RV8, RV9, RV11, RV12, RV13, RV14, RV16
RV16 Īpašumu un vides pārvaldība	U40. Veicināt ilgtspējīgu atkritumu apsaimniekošanu un šķirošanu U41. Pilnveidot pašvaldības īpašumu pārvaldību U42. Nodrošināt ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu un vides aizsardzību	RV1, RV7, RV8, RV9, RV11, RV12, RV14, RV15

4. Saskaņotība ar citiem dokumentiem

Dobeles novada attīstības programma 2021. – 2027. gadam izstrādāta, ievērojot un izvērtējot vidēja termiņa nacionāla līmeņa un Zemgales plānošanas reģiona plānošanas dokumentus (t.sk. ilgtermiņa plānošanas dokumentiem nacionālā un reģionālā līmenī). Ņemot vērā to, ka Dobeles novada attīstības programmas izstrādes laikā pārējām kaimiņu pašvaldībām (Jelgavas, Tukuma, Saldus novads) arī ir izstrādes procesā jaunās attīstības programmas, tad izvērtēti ir tikai līdzšinējie (līdz 2021. gada 1. jūlijam pastāvošo pašvaldību) plānošanas dokumenti, kas detalizētāk apskatīts atsevišķā dokumentā - *Pašreizējās situācijas raksturojuma, 4. nodaļā – Globālās un vietējās tendences.*

Nacionālais attīstības plāns 2021. - 2027. gadam (NAP2027)
Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2021. - 2027. gadam (2.redakcija)
Kaimiņu pašvaldību plānošanas dokumenti (Jelgavas, Tukuma, Saldus novads)

Attēls 7: Citi attīstības plānošanas dokumenti, kuri tieši vai netieši ietekmē Dobeles novada attīstības programmu

Zemāk sniegs detalizēts izklāsts par Dobeles novada rīcības virzienu saskaņotību ar NAP2027 un Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmu 2021. – 2027.gadam.

NAP2027 izvirzītie rīcības virzieni	Saistītie Dobeles novada attīstības programmas rīcības virzieni
Uz cilvēku centrēta veselības aprūpe	RV5 Veselības aprūpe un veicināšana
Psihologiskā un emocionālā labklājība	RV1 Izglītība visos vecumos, RV5 Veselības aprūpe un veicināšana RV6 Sociālā aizsardzība un pakalpojumi, RV7 Drošība
Stipras ģimenes paaudzēs	RV2 Kopiena
Sociālā iekļaušana	RV2 Kopiena, RV6 Sociālā aizsardzība un pakalpojumi
Zinātne sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai	RV9 Uzņēmējdarbības attīstība
Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība	RV1 Izglītība visos vecumos
Produktivitāte, inovācija un eksports	RV9 Uzņēmējdarbības attīstība
Darbs un ienākumi	RV10 Nodarbinātības attīstība
Kapitāls un uzņēmējdarbības vide	RV9 Uzņēmējdarbības attīstība
Daba un vide – “Zaļais kurss”	RV15 Publiskā infrastruktūra, klimatnoturība un enerģētika, RV16 Īpašumu un vides pārvaldība
Tehnoloģiskā vide un pakalpojumi	RV8 Pārvaldība un sadarbība, RV12 Mobilitāte
Līdzsvarota reģionālā attīstība	Visi rīcības virzieni, horizontālā prioritāte – līdzsvarota teritorijas attīstība
Mājoklis	RV13 Dzīvojamais fonds
Cilvēku līdzdalība kultūras un sporta aktivitātēs	RV3 Kultūrvide, RV4 Sports un aktīvā atpūta
Kultūras un sporta devums ilgtspējīgai sabiedrībai	RV3 Kultūrvide, RV4 Sports un aktīvā atpūta, RV11 Tūrisms, RV14 Publiskā ārtelpa un kultūrvēsturiskais mantojums,
Saliedētība	RV2 Kopiena
Tiesiskums un pārvaldība	RV8 Pārvaldība un sadarbība
Drošība	RV7 Drošība

Attēls 8: Dobeles novada attīstības programmas rīcības virzienu sasaiste ar NAP2027 rīcības virzieniem

Zemgales plānošanas reģiona 2021 – 2027 (2.redakcija) noteiktie rīcības virzieni	Saistītie Dobeles novada attīstības programmas rīcības virzieni
RV1.1. Modernas, inovatīvas izglītības vides attīstība	RV1 Izglītība visos vecumos
RV1.2. Izglītības procesa individualizācija un starpnozaru sadarbība izglītības izcilībai, izglītojamo inovācijas, tehnoloģiju prasmju un radošumu attīstībai	RV1 Izglītība visos vecumos
RV1.3. Vienlīdzīgas izglītības iespējas visiem	RV1 Izglītība visos vecumos
RV1.4. Mūžizglītības kultūras veicināšana nodarbinātībai un iedzīvotāju dzīves kvalitātes nodrošināšanai	RV1 Izglītība visos vecumos
RV1.5. Pētniecības un zinātnes potenciāla attīstība	RV9 Uzņēmējdarbības attīstība
RV 2.1. Nodrošināt ilgtspējīgu sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu attīstību reģionā, uzlabojot sociālo pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un atbilstību reģiona iedzīvotāju vajadzībām	RV6 Sociālā aizsardzība un pakalpojumi
RV 2.2. Veicināt veselības aprūpes pakalpojumu attīstību reģionā, uzlabojot pakalpojumu pieejamību un iedzīvotāju veselīgbūvību	RV5 Veselības aprūpe un veicināšana
RV 3.1. Uzņēmējdarbībai pievilcīgas vides attīstība un infrastruktūras sakārtošana	RV9 Uzņēmējdarbības attīstība
RV 3.2. Zināšanu pārnese un tehnoloģiju pārnese Zemgales ekonomikas specializācijas un RIS 3 nozarēs	RV9 Uzņēmējdarbības attīstība
RV 3.3. Kapacitātes stiprināšana investīciju un finanšu kapitāla piesaistē	RV9 Uzņēmējdarbības attīstība
RV 3.4. Cilvēkkapitāla piesaiste, uzņēmīguma un atvērtās inovācijas kompetenču stiprināšana (t.sk. tūrismā)	RV9 Uzņēmējdarbības attīstība, RV10 Nodarbinātības attīstība, RV11 Tūrisms
RV 3.5. Veicināt konkurētspēju vietējā un globālajā tirgū	RV9 Uzņēmējdarbības attīstība, RV10 Nodarbinātības attīstība,
RV 3.6. Tūrisma produktu un pakalpojumu piedāvājuma un konkurētspējas veicināšana	RV11 Tūrisms
RV 4.1. Attīstības centru sasniedzamības nodrošināšana	RV12 Mobilitāte
RV 4.2. Ilgtspējīga un moderna mobilitāte	RV12 Mobilitāte
RV 5.1. Energoefektivitātes veicināšana, atjaunojamie energoresursi	RV15 Publiskā infrastruktūra, klimatnoturība un enerģētika
RV 5.2. Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, zaļās infrastruktūras veidošana	RV16 Īpašumu un vides pārvaldība
RV 5.3. Pielāgošanās klimata pārmaiņām un to mazināšana	RV15 Publiskā infrastruktūra, klimatnoturība un enerģētika
RV 5.4. Vides infrastruktūras attīstība	RV16 Īpašumu un vides pārvaldība
RV 6.1. Kvalitatīvu un viedu pakalpojumu nodrošināšana	RV8 Pārvaldība un sadarbība
RV 6.2. Veselīga dzīves veida sekmēšana, sporta infrastruktūras modernizācija	RV5 Veselības aprūpe un veicināšana
RV 6.3. Pārvaldības kapacitātes stiprināšana	RV8 Pārvaldība un sadarbība
RV 7.1. Kultūras mantojuma saglabāšana un ilgtspējīga izmantošana	RV14 Publiskā ārtelpa un kultūrvēsturiskais mantojums
RV 7.2. Kultūras daudzveidības un kultūrtelpu dažādības stiprināšana	RV2 Kopiena, RV3 Kultūrvide
RV 7.3. Kultūras un radošo industriju attīstība	RV3 Kultūrvide, RV10 Nodarbinātības attīstība
RV 7.4. Iesaistoša kultūrvide	RV3 Kultūrvide
RV 8.1. Saliedētas un pilsoniski aktīva sabiedrības veidošana	RV2 Kopiena
RV 8.2. Kopienas kapacitātes stiprināšana	RV2 Kopiena
RV 9.1. Drošības sistēmas izveide un pilnveide Zemgales reģionā	RV7 Drošība
RV 9.2. Pētnieciskās darbības, kas sekmēs drošības risku mazinājumu reģiona ietvaros	RV7 Drošība
RV 9.3. Praktiskie pasākumi, kas vērsti uz fiziskas drošības uzlabojumiem pašvaldībās	RV7 Drošība
RV 9.4. Pilsoniskas sabiedrības un organizāciju veicināšana, palielinot zināšanu līmeni sabiedrības drošības jautājumos	RV7 Drošība
RV 9.5. Digitālo un IKT tehnoloģiju integrācija drošības pakalpojumu sniedzēju funkciju efektīvākai izpildei	RV7 Drošība

Attēls 9: Dobeles novada attīstības programmas rīcības virzienu sasaiste ar Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmu 2021 – 2027 rīcības virzieniem

Liels paldies ikvienam, kas piedalījies šī dokumenta tapšanā, t.sk. **558 iedzīvotāju aptaujas dalībniekiem**, **41 uzņēmēju aptaujas dalībniekam**, viedokļu līderu **interviju dalībniekiem** un attīstības programmas **tematisko darbu grupu dalībniekiem**:

Agita Jansone, Agris Vilks, Aija Didrihsone, Aija Gintere- Mikne, Aija Jostsone, Alda Ērmāne, Aldis Lerhs, Aldis Rutkis, Aldis Tisenkopfs, Anda Tivča, Andis Lukša, Andra Šafare, Andrejs Spridzāns, Anita Riekstiņa, Anita Segliņa, Anna Builo-Holme, Anna Meņkova, Baiba Brigmane, Baiba Lucaua-Makalistere, Beata Limanāne, Brigita Tivča, Dace Laizāne, Dace Strautkalne, Dace Škorņika, Dace Vācere, Dace Vilmane, Daiga Freidenfelde, Dainis Sirsonis Dzintra Matisone Edgars Gaigals Edgars Jānis Paulovičs, Evija Želve Šlaudere, Evita Mežule, Gints Memmēns, Gita Šēfere- Šteinberga, Golubeva Baiba, Gunārs Kurlovičs, Guntis Safranovičs, Ģirts Ante, Ģirts Ozoliņš, Ieva Krūmiņa, Ilmārs Matvejs, Ilona Līduma, Inese Kaminska, Ineta Stazdiņa, Inga Eglīte, Inga Vikštremā, Inita Neimane, Inita Roze, Inuta Smirnova, Irēna Dabra, Irēna Eidmane, Ivars Bušmanis, Ivars Rozentāls, Ivars Spole, Jānis Audzēvičs, Jānis Fecers, Jānis Melderis, Jānis Pikšens, Jānis Straksis, Jeļena Belova, Kaspars Ļaksa, Kārlis Kalniņš, Kristīne Briede, Kristīne Ozoliņa, Kristīne Štosa, Kristīne Ūdre, Lailai Šereiko, Laine Sproģe, Lana Augule, Leons Zariņš, Linda Karloviča, Linda Mierlauka, Līga Holodņikova, Lūcija Ozola, Madara Darguža, Maira Ķikure, Mairita Pauliņa, Māra Krūmiņa, Māra Silova, Māris Berlands, Mārīte Lasmane, Monta Bērziņa, Monta Mantrova, Nadežda Čerpaka, Normunds Smiltnieks, Raimonds Sīpols, Raitis Madžulis, Rīta Purmale-Jirgensone, Rūta Kricka, Sandra Lapinska-Leiere, Sandra Latiša, Sandra Rikuna, Sandra Safranoviča, Sanita Larionova, Santa Savicka, Sarmīte Dude, Sergejs Gemme, Sigita Silvjane, Solvita Vilčinska, Taiga Gribuste, Valda Zvirbule, Valdis Grīnvalds, Valentīna Boriseviča, Viesturs Dude, Vija Kurpniece, Zane Peļņa, Žanna Kondrāte.

Pasūtītājs: Dobeles novada pašvaldība

Projekta izstrādes speciālisti: Zane Peļņa, Laila Šereiko, Ilmārs Matvejs,
Linda Mierlauka

Kontakti: Brīvības iela 17, Dobeles novads, LV-3701,
Tel.: +371 63720940, dome@dobeles.lv, www.dobeles.lv

Izpildītājs: SIA "Reģionālie projekti"

Projekta izstrādes komanda: Aira Veinberga, Laura Dimitrijeva, Jānis Ozols,
Laine Šildere, Vīta Jumtiņa, Līna Dimitrijeva, Sanita Fazilova

Kontakti: Rūpniecības iela 32b – 2, Rīga, LV – 1045, tel.: +371 67320809,
birojs@rp.lv, www.rp.lv

**REĢIONĀLIE
PROJEKTI**